

SAMFERDSELSNYTT

Fra samferdselsråden ved EU-delegasjonen

Nr 10 | 2010

Brussel, 20. desember

CC: Morphefile

HOVEDSAKER

- Enighet om grensekryssende oppfølging av trafikkforsøkelser på Rådsmøtet 2. desember
- Omarbeiding av Jernbanepakke 1 sentralt i det ungarske EU-formannskapetets transportpolitiske prioriteringer
- Positiv reaksjon på forslaget til handlingsprogram for EUs radiospektrumspolitikk på Rådsmøtet 3. desember, men usikkerhet om tidsplanen.
- Sikkerhet og spektrum øverst på de ungarske teleprioriteringene første halvår 2011
- Overraskende enighet mellom Rådet og Europaparlamentet om regelverk for busspassasjerers rettigheter
- KOM ikke fornøyd med medlemsstaters implementering av regelverk i transport- og telekomsektoren; flere innklaget til EU-domstolen for traktatbrudd.

KOMMISJONEN (KOM)

Transport - saker og initiativ

Ytelseskriterier skal forbedre luftfarten

En ekspertkomité ble 3. desember enige om ytelsesmålene for det felles europeiske luftrommet (SES) innenfor områdene miljø, kapasitet/forsinkelser og kostnadseffektivitet for perioden 2012-2014. Pakken skal bidra til sikkerhetsforbedringer, færre forsinkelser, lavere kostnader og reduserte CO₂-utslipp. I følge beregningene vil luftromsbrukerne kunne spare opp til 340 millioner € pr år; samtidig vil CO₂-utslippene kunne reduseres med 500 000 tonn pr år. Les mer [her](#).

Forsterket kontroll av flyfrakt

Tidlig neste år vil KOM legge fram forslag til forsterkede regler for sikkerhetskontroll av flyfrakt. Dette kommer i kjølvannet av høynivågruppens rapport om air cargo security som ble framlagt 29. november. Rapporten som ble presentert i Rådsmøtet 2.12 (se nedenfor), foreslår at tiltak konsentreres om tre felter: forsterkede sikkerhetskontroller, forbedret informasjonsutveksling mellom medlemsstatene, og bedre koordinering på globalt nivå (gjennom ICAO).

Bedre informasjon om miljøvennlige biler

Europakommisjonen lanserte nylig en internettside som skal hjelpe offentlige myndigheter til å velge de mest miljøvennlige bilene når de skal kjøpe kjøretøyer. Nettsiden finnes [her](#). Nettsiden skal bidra til å følge opp kravene i direktivet for fremme av rene og energieffektive biler. Les mer om direktivet [her](#).

FABEC på plass

Den funksjonelle luftromsblokken FABEC ble nylig offisielt etablert da representanter for Belgia, Frankrike, Tyskland, Luxembourg og Sveits undertegnet avtalen om å skape en FAB Europe Central (FABEC). FABEC er en av syv funksjonelle luftromsblokker som skal etableres som del av Single European Sky-programmet. Denne FAB-avtalen er den tredje etter den mellom UK og Irland og den svensk-danske FAB'en. Det arbeides med en North European FAB hvor de nordiske og baltiske (unntatt Litauen) inngår.

Færre brudd på Jernbanepakke I i Frankrike, Portugal og Østerrike

KOM besluttet i slutten av november å redusere omfanget av traktatbruddsanklager etter at landene har foretatt en rekke tilpasninger i det nasjonale regelverket; for Frankrikes del etter at landet nå har etablert et eget uavhengig jernbanetilsyn. Men en rekke andre anklager opprettholdes mot disse tre landene og 10 andre MS (Tyskland, Spania, Hellas, Irland, Italia, Luxembourg, Polen, Tsjekkia og Slovenia) for på ulikt vis å bryte med EUs jernbanelovgivning. Jernbanepakke I feirer 10 års jubileum. Gjennomføring av EU lovgivningen for modernisering av jernbanen er således en meget tung prosess. Samtidig har KOM foreslått en omarbeiding av Jernbanepakke 1 som nå er under behandling i Rådet og EP (se nedenfor).

UITP: Kollektivtrafikken må inn i klimapolitikken

Straks etter avslutningen av klimakonferansen i Cancun i desember pekte den internasjonale kollektivtrafikkunionen UITP på inkludering av kollektivtrafikken i klimaarbeidet som en hastesak. Særlig må det satses på mer kollektivtrafikk i de store byene. Folk som bor i byer med godt utbygd kollektivtransport produserer 2,4 tonn mindre CO₂-utslipp pr innbygger pr år enn i byer hvor privatbilen dominerer trafikken. Pressemeldingen finnes [her](#).

Kommunikasjoner og Informasjonssamfunnet

Medlemsstater innklaget til EU-domstolen for mangel på uavhengig teletilsyn

I slutten av november innklaget KOM Litauen og Romania til EU-domstolen for manglende atskillelse mellom teletilsynet og tjenesteleverandøren. I Litauen ivaretar Kommunikationsdepartementet både tilsynsoppgavene og tilbyr samtidig trådløse teletjenester (som et offentlig selskap). I Romania har teleministeren kontroll over to selskaper som tilbyr nettverk og teletjenester.

KOM vil forsterke overvåkingen av ekom-markedet

KOM vil ikke nøle med å bruke sine fullmakter for å sikre konkurranse i telekom-markedet. KOM kan bl.a. overprøve nasjonale tilsynsmyndigheters avgjørelser i nært samarbeid med det nye tilsynsorganet BEREC. I en tale 30 november til ECTAs årskonferanse (ECTA representerer "nykommerne" i ekomarkedet) var kommissær Nellie Kroes meget tydelig på at KOM ville "*crack down if some choose to mess up the playing field for others*". For å unngå misforståelser vil KOM neste år utarbeide retningslinjer for ikke-diskriminerende praksis og kostnadsmetoder som skal sikre at dominerende operatører ikke forhindrer konkurranse i de nasjonale markedene.

De "gamle tigrene" fortsetter å investere i telekom

Den første "economic outlook"[rapporten](#) fra ETNO (European Telecommunications Network Operators' Association) viser at de gamle (tidligere monopol-) telekomselskapene fortsetter å være blant de største investorene i telekom-nettverk og -tjenester. Investeringer fra disse selskapene stod i 2009 for to tredeler av de samlede investeringene i telekomsektoren, inkl etablering av nye høyhastighets nettverk.

Dobling av bredbåndstilknytning i EU, men Norge foran

I følge tall fra [Eurostat](#) har andel husholdninger i EU27 med bredbåndstilknytning blitt doblet mellom 2006 og 2010, fra 30 prosent til 61 prosent. Eurostats tall for Norge viser en vesentlig høyere andel, hhv 57 prosent og 83 prosent av norske husholdninger hadde slik tilknytning i 2006 og 2010. Sverige som scorer høyest blant EU-landene har samme andel som Norge i 2010.

EU-FORMANNSKAPET

Ungarns transportprioriteringer

Ungarns formannskapsprogram for første halvår 2011 er i stor grad preget av landtransportspørsmål. Hovedprioriteringene er:

- Direktivet om grensekryssende håndheving av trafikkforseelser er en høyt prioritert lovsak; Ungarn håper å oppnå enighet med EP i 1.lesning
- Rådsarbeidsgruppen vil bruke mye tid på omarbeidingen av Jernbanepakke I, men neppe politisk enighet under det ungarske EU-formannskapet

- Ungarn vil arbeide for å få til enighet med EP om Eurovignette-direktivet i 2.lesning, men det er en vanskelig sak fordi Rådet har lite å gå på
- Regner med politisk debatt om Hvitboken om EUs transportpolitikk mot 2020 på Rådsmøtet i juni.

Transportrådsmøtene under ungarsk ledes er fastsatt til hhv 31.mars og 16.juni. Uformelt transportministermøte avholdes 7. og 8. februar. Norge vil bli invitert til det uformelle ministermøtet. Revisjon av TEN-T retningslinjene blir tema for møtet.

Telekom-prioriteringene

Strategi, sikkerhet og spektrum er stikkordene for det påtroppende ungarske Formanskapet på telekomområdet. Det første flerårige radio spektrum programmet og modernisering av nettverks- og informasjonsikkerhetsbyåret ENISA er de viktigste lovsakene. Beskyttelse av kritisk informasjonsinfrastruktur, universelle tjenester, nettnøytralitet, roaming og oppfølging av EUs bredbåndsstrategi står også på agendaen.

Telekom-sakene blir behandlet på Rådsmøte 27.mai. Det vil også bli arrangert en teleministerkonferanse 14. og 15.april med sikkerhet i og tillit til elektronisk kommunikasjon som gjennomgående tema.

MINISTERRÅDET – MEDLEMSSTATENE (MS)

Enighet om direktiv om håndtering av trafikkforseelser

På Transportrådsmøtet 2.desember ble det oppnådd politisk enighet om formanskapets [kompromisstekst](#) til direktiv om grensekryssende informasjonsutveksling om trafikkforseelser. Hensikten med direktivet er å gjøre det mulig for en MS hvor overtredelsen har skjedd med et kjøretøy registrert i en annen MS, å identifisere kjøretøyeier/fører slik at informasjon om forseelsen kan bli formidlet til kjøretøyets eier/fører og sanksjoner lettere bli gjennomført. Nasjonal lovgivning skal legges til grunn for i hvilken utstrekning og på hvilken måte forseelsene skal forfølges. Direktivet åpner for tilslutning til informasjonssystemet for land utenfor EU.

Europaparlamentet som avga sin [innstilling](#) i 1.lesning 17.12 2008, går lengre mht harmonisering og forpliktelser enn det Rådet nå legger opp til. 2.gangs lesning i EP vil vise om det er grunnlag for et kompromiss.

På Rådsmøtet ble det ellers vedtatt Rådskonklusjoner om retningslinjer for EUs trafikksikkerhetsarbeid 2011-2020. Målsettingen om halvering av antall drepte innen 2020 opprettholdes.

En meningsutveksling om KOMs forslag til [omarbeiding av Jernbanepakke I](#) viste bred enighet om den generelle målsettingen om å skape et effektivt, attraktivt og bærekraftig jernbanesystem. Samtidig understreket flere at hovedutfordringen fortsatt er å få eksisterende regelverk satt i verk fullt ut i alle MS, mens andre advarte mot overregulering i jernbanesektoren som ikke gir merverdi i form av økt trafikk.

Selv om det er tidlig i forhandlingsprosessen i Rådet viste runden rundt bordet:

- Bred tilslutning til nytteverdien av offentliggjøring av nasjonale utbyggingsstrategier. Men mange pekte på at forslag om langsiktige rammekontrakter mellom staten og infrastrukturforvalteren strider mot årlige bevilgningsprosesser. KOMs forslag på dette punkt vil etter all sannsynlighet bli modifisert.
- Prinsipiell tilslutning til ideen om internalisering av støykostnader i kjøreveisavgiften, men eventuell støykomponent må utformes slik at man sikrer like vilkår mellom bane og veg (les Eurovignettedirektivet). Flere ministre sa at siden støy er et lokalt miljøproblem bør subsidiaritetsprinsippet legges til grunn.

Rapporten fra en høynivågruppe om tiltak for å styrke [sikkerheten i flyfrakt](#) ble godt mottatt. Formanskapet oppfordret KOM og MS til raskt å følge opp den foreslåtte [handlingsplanen](#), og ba om en statusrapport på Rådsmøtet i mars 2011. Det ble også vedtatt Rådskonklusjoner om bedre [integrasjon av nærskipfarten](#) i logistikken.

Samferdselsministeren deltok på nordisk-baltisk formøte

Med den finske transportministeren som vertskap deltok samferdselsminister Magnhild Meltveit Kleppa og statssekretær Lars Erik Bartnes på nordisk-baltisk formøte i Brussel 1. desember om kvelden før Transportrådsmøtet. Det var nytt i forhold til tidligere formøter at også de baltiske landene var invitert. Hovedsaker på møtet var omarbeidingen av jernbanepakke 1 og utkastet til rådskonklusjoner om integrering av nærskipsfarten i logistikk-kjeden. Statstråden kommenterte også Kommisjonens handlingsplan for trafikksikkerhet.

Tidligere samme dag deltok statstråden på IRUs og det belgiske EU-formannskapets ministerkonferanse om vegtransportens rolle i fremtiden. Statstråden hadde dessuten et uformelt møte med ESA President Per Sanderud.

Handlingsprogram for radiospektrumpolitikken godt mottatt av Telekom-ministrene.

Ikke overraskende var det bred enighet på TelekomRådsmøtet 3. Desember om at KOMs forslag til radio spektrum program ville bidra positivt til utviklingen av det digitale samfunnet, til gjenreisning av økonomisk vekst og styrking av EUs langsiktige konkurransekraft. Bestemmelsene om trådløst bredbånd ble pekt på som de viktigste og mest presserende elementene i forslaget. En del ministre mente de foreslåtte tidsrammene var for ambisiøse. Enkelte MS ville også reservere seg mot at enkelte elementer i spektrumforvaltningen skulle bestemmes på EU-nivå; ulike nasjonale forhold tilsier nasjonal kontroll.

Telekom-ministrene vedtok videre [Rådskonklusjoner](#) om [EUs bredbåndstrategi](#) – ”Investering i digitalt drevet vekst”. Rådet understreker at utrulling av høyhastighetsbredbånd så langt mulig bør baseres på en markedsdrevet og teknologinøytral måte, men Rådet ber også om at KOM i 2011 legger fram et forslag til medfinansiering av bredbåndsutbyggingen med offentlige midler, samt retningslinjer og veiledninger for slik finansiell bistand. Alternativ bruk av radio spektrum pekes på som et viktig instrument for å nå målsettingene.

Telekom-ministrene diskuterte ellers framdriften i arbeidet med en ny forordning om modernisering og styrking av byrået for informasjons- og nettsikkerhet [ENISA](#). Medlemsstatene hilste KOMs forslag velkommen. Tre spørsmål vil stå sentralt i Rådets videre arbeid med forordningen: ENISAs oppgaver, mandatets varighet, og organisering og finansiering av byråets virksomhet.

Det ble ellers opplyst at KOM vil legge fram en full gjennomgang av erfaringene med Roaming forordningen innen utgangen av juni 2011. Her vil man vurdere spørsmålet om videre prisregulering av roaming tjenestene er nødvendig eller om forordningen kan oppheves i 2012. KOM har startet en høring om alternative løsninger (se nedenfor).

Strengere krav til CO2-utslipp fra lette nyttekjøretøyer

Miljøministrene i EU ble 20. desember enige om å sette nye strengere standarder for CO2-utslipp fra lette nyttekjøretøyer. Rådet baserte sitt vedtak på en uformell avtale mellom EP, det belgiske formannskapet og KOM som har som målsetting en gradvis begrensning av det gjennomsnittlige utslippet til 147 g/km på nye kjøretøyer i 2020. KOM hadde opprinnelig foreslått en lavere grense på 135 g/km. Etter betydelig press fra bilindustrien i Europa er kravet noe redusert. Bilprodusenter som bryter grensene i sin produksjon av nye biler kan bli bøtelagt.

Rådskonklusjoner om EØS: Godt forhold mellom EU og EFTA

I Rådskonklusjoner fra møtet i Rådet for generelle anliggender den 15.12 understreker EUs ministre det gode forholdet mellom EU og EFTA-landene. Det gis en altoverveiende positiv omtale av EØS' funksjonsmåte og EØS/EFTA-landenes innlemmelse av regelverk. Rådet oppfordrer EØS/EFTA-landene bl.a. til å fortsette den gode praksisen med å implementere EU-regelverk i rett tid for å sikre at det indre marked skal fungere optimalt. Rådet berømmer at forholdet mellom EU og Norge blitt enda bedre siden forrige vurdering som ble gjennomført i 2008. Les mer [her](#)

EUROPAPARLAMENTET (EP)

-Radio spektrum politikken må mykes opp

Under den første diskusjonen av KOMs forslag til EUs handlingsprogram for radio spektrum politikk i EPs ITRE-komite, kom det tydelig fram at EP og KOM slår kreftene sammen for å overbevise MS om å myke opp deres frekvenspolitikk til fordel for trådløst bredbånds Internet, særlig i områder med dårlig dekning. Det er viktig å holde fast på målsettingene om at i 2013 skal store deler av de relevante frekvensbånd være tilgjengelig for ekomtilbydere, sa rapportøren Gunnar Hökmark. Flere MS uttalte i rådsmøtet 3.12 at tidsplanen neppe er realistisk. I ITREs diskusjon ble det også påpekt at interferensproblemer – både i grenseområder til tredjeland og mellom teknologier - må løses.

Mer ambisiøs trafikksikkerhetspolitikk

På møtet i TRAN-komiteen 1. desember var det bred enighet om at KOMs forslag til trafikksikkerhetspolicy i årene framover var for lite ambisiøs. Saksordføreren MEP Dieter-Lebrecht Kock (EPP, Tyskland) mente det måtte kraftigere virkemidler til dersom man skulle kunne nå målsettingen om halvering av dødstallene i trafikken innen 2020. Han fikk tilslutning til de fleste av sine ideer, særlig knyttet til krav om nye tekniske løsninger for biler og motorsykler, økt satsing på ITS (eCall for motorsykler, busser og lastebiler), sterk forbedring av trafikksikkerhetsstatistikken, og videre utvikling av Road Safety Charter. Rapportøren mente også at det burde oppnevnes en egen EU-koordinator for trafikksikkerhet. Harmoniserte alkoholgrenser var blant andre tiltak som ble foreslått. EP vil vedta en egen initiert rapport etter følgende tidsplan: rapportutkast framlegges i februar neste år, vedtas i TRAN i mai og i Plenum i juni.

Luftfartsavtaler med tredjeland – EPs rolle

Under diskusjon i TRAN-komiteen 30.11 om samtykke til luftfartsavtalen som er inngått mellom EU og Brasil og mellom EU og USA beklaget flere MEPs at EP ikke er involvert i forhandlingsprosessene, mens medlemsstatene deltar. Lisboatraktaten gir EP en samtykke rolle, men åpner ikke for deltakelse i forhandlingene. EPs samtykke kreves også ved eventuelle senere endringer av avtalene. Alt tyder på at EP vil gi sitt samtykke til begge avtaler under plenumsbehandlingen i hhv februar og mars neste år.

Styrkede rettigheter for båtpassasjerer – forordningen formelt vedtatt

Europaparlamentet og Rådet har undertegnet en forordning som gir båtpassasjerer de samme rettigheter uavhengig av hvor de reiser i EU. De nye reglene føyer seg til eksisterende rettigheter for fly- og togpassasjerer. Forordningen trer i kraft fra slutten av 2012. Les mer [her](#)

FORLIKSPROSEDYRER

Overraskende enighet om busspassasjerers rettigheter

Representanter fra Europaparlamentet og Rådet ble natt til 1.desember enige om en forordning om busspassasjerers rettigheter. Viktige elementer er kompensasjon for forsinkelser, kanselleringer og skadet bagasje, og bedre rettigheter for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Kompromisset inneholder også erstatningsregler ved dødsfall på grunn av bussulykke. Virkeområdet gjelder reiser over 250 km, inkl. delstrekninger for slike ruter. Europaparlamentet skal stemme over avtalen i plenum i februar. Forliket må også godkjennes av Transportrådet. Les mer [her](#).

Med dette er det vedtatt regler om passasjerrettigheter i alle trafikkslag. Representanter for de ulike trafikkslag har hevdet at reglene er urimelig ulike og dermed skaper konkurransevridninger. KOM har varslet en evaluering når regelverket får satt seg.

Taler

Kommissær for Digital Agenda Neelie Kroes: [Towards a Single Market for mobile roaming](#), Brussel 8 desember

Home Affairs-kommissær Cecilia Malmström: [Taking on the Data Retention Directive](#) , Kommissjonens konferanse i Brussel, 3 Desember 2010

Transportkommissær Siim Kallas: [Statement on air cargo security](#), etter møtet i høynivågruppen for økt sikkerhet i flyfrakt, 29 november 2010

Transportkommissær Siim Kallas: [Investing in transport infrastructure](#), European Investment Bank (EIB) Regional Forum Warszawa, 26 November 2010

Konferanser

Konferanse organisert av KOM om [EU AVIATION SAFETY MANAGEMENT TOWARDS 2020](#), Brussel 26 januar 2011.

[Eurorail 2011](#), konferanse i Berlin 22-24 februar 2011.

Høringer

Evaluering av roaming-forordningen

8. desember la KOM ut en offentlig høring med spørsmål om hvordan Roaming forordningen har fungert. Høringsteksten finnes [her](#). KOM skal rapportere evalueringen og konklusjoner til Rådet og EP innen 30. juni neste år. Høringsfristen er 11. februar.

Felleseuropeisk telefonnummer for bedrifter?

KOM åpnet 6. desember en [høring](#) om et felleseuropeisk telefonnummer for bedrifter. I høringen spør KOM bedrifter, forbrukere, teleoperatører og offentlige myndigheter, om det ville være en fordel å ha et system, som gjør det mulig for virksomheter å bruke det samme telefonnummer i alle EUs medlemstater. Høringsfristen er satt til 28. februar 2011.

Samferdselsrådets informasjonsvirksomhet

Det er stor etterspørsel etter informasjon om ulike sider ved EUs transportpolitikk og betydningen for Norge. Denne høsten har samferdselsråden holdt følgende foredrag:

- *Utviklingen av Single European Sky*, LO/NL-Avinor, Brussel (sammen med Tor Simonnæs, nasjonal ekspert i KOM)
- *FoU og EUs transportpolitikk 2020*, Forskningsrådets programstyre for SMARTRANS, Brussel
- *Transportinfrastruktur og tilgjengelighet*, norsk-svensk arbeidsgruppe (Oslo-Gøteborg), Brussel
- *Europeisk infrastrukturpolitikk 2020*, Østlandssamarbeidets styringsgruppe, Staur Gård,
- *Hvordan arbeider EUDEL på samferdselsområdet*, OpplandsTrafikk og IKT Oppland, Brussel
- *Aktuelle landtransportsaker*, informasjonsmøte for landtransportnæringen, Oslo

For øvrig har det vært holdt en rekke kontormøter med representanter for organisasjoner, regionkontorer, foretak og media.

**LESERNE ØNSKES EN GOD JUL
OG ET FRAMGANGSRIKT NYTT ÅR!**

Vennlig hilsen

**Olav Grimsbo
Samferdselsråd**

